

Kontaktell

Ericsson
LM

LM-ARNAS-TIDNING · 5/1968

Tekn. dr. Christian Jacobæus, koncernens tekniske direktör.

Ansvarig utgivare:

Nils Svensson, DK

Redaktion

Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 2453
Red.sekr: Bert Ekstrand
Bitr. red.sekr: Ulla Nordström
Redaktionens adress: HF, Reklam-
avdelningen, tel. 2048

Redaktionskommitté

Gertrud van der Laken, Vt 36,
tel. 2736
Arne Löwander, Xr, tel. 4096
Folke Zandin, Vas, tel. 2611
Einar Österlund, Oy, tel. 2108

Omslagsbild

Ack, ljuva svenska sommar med långtans-
blå himmel och solglitter i vikars vatten,
klöverängar med doft av timotej och varm
mylla, gräsfjärilsflykt, humlesurr och ljum
vind genom dungar av björk och hassel...

Bilden blir levande, föder pärlband av tan-
kar kring semester, avkoppling, frihet, lättja.
Och hos de tre herrarna på omslaget känns
säkert längtan efter en riktig fin Sverige-
sommar intensivare än hos många andra.
Det är från vänster Df-arna Bruno Olsson
och Harold Mohlström från vårt Mexiko-
bolag TIM och Marockoplacerade Göran
Schlyter som kopplar av i gräset efter en
lunch på Handels Gård i Lovik på Li-
dingölandet intill Stockholm.

De ingår i en grupp utlandsplacerad Df-
personal som deltar i en produktinfor-
mationsvecka i Lovik — de flesta i samband
med semester i hemlandet. Vi återkommer
mera utförligt om detta intressanta och
unika möte som pågick den vecka som-
marn kom på allvar. I förhoppning den ska
bestå önskar Kontakten sina läsare en
angenäm och avstressade semester.

Foto: Karl-Evert Eklund

TRYCKERIBOLAGET IVAR HÆGGSTRÖM AB, 1968

En milstolpe i utvecklingen...

På morgonen den 21 april 1968 kopplades 5000 abonnenter i Tumba utanför Stockholm över från den äldre stationen av 500-väljartyp till en ny programminnesstyrd typ AKE. Härmed har den första *programminnesstyrda* stationen av L M Ericsons tillverkning tagits i drift.

Införandet av programminnesstyrning innebär slutsteget på en lång utveckling mot en successivt allt starkare koncentration av logikfunktionerna till ett fåtal enheter. Samtidigt kan man säga att man i viss mån återknutit till det första utvecklingssteget nämligen det manuella telefonsystemet. Programinskrivningen motsvarar naturligtvis telefonistens inläring av expeditjonsinstruktionen. Likaväl som man kan ge telefonisten en ny arbetsrutin kan man ge en programminnesstyrd station ett nytt beteende genom ett nytt program. Programminnesstyrningen förenar telefonistens flexibilitet till nya förhållanden med — naturligtvis trivialt — en mycket större arbetshastighet men framförallt med en mångfaldigt rikare arbetsrepertoar.

Programminnesstyrningen medger ett mycket mer diversifierat beteende hos stationen. Variationsmöjligheterna begränsas egentligen endast av kapaciteten hos programminnet. Man kan därför till en mycket låg tillsatskostnad införa nya trafikmöjligheter för abonnenterna som kortnummerval, förfrågning, transport, återuppringning vid upptaget etc. Dessutom blir det möjligt att göra program för felsökning som underlättar stationens drift.

De programminnesstyrda stationerna utgör en milstolpe i utvecklingen — kanske den mest betydelsefulla sedan införandet av automatstationer. Den tidigare successiva koncentrationen av logikenheter till register och markerare osv. har utgjort i stort sett förbättringar i en känd teknik. Lösningar av logiska problem i reläsatser har med nödvändighet hela tiden följt samma linjer. Programminnesstyrningen beträder en helt ny väg inom automattelefonin genom att det fysiska realiserandet av logikfunktionerna nu ersatts med skrivna regler som lästs in i ett minne. Ur uppbyggnads- och fabrikationssynpunkt är detta av stor betydelse men verkligt genomgripande är det främst för telefonteknikerna själva. Alla lösningar med reläer ersätts nu med program. Det blir ett nytt sätt att arbeta både för konstruktörer och driftfolk.

Programminnesstyrningen är än så länge konkurrenskraftig endast för stora enheter med komplicerade trafikvillkor. De centrala styrenheterna blir dyra och fordrar därför en stor trafikvolym för att kunna konkurrera. Man kan också räkna med att förvaltningarna för utökning av anläggningar som inte är av äldre ursprung kommer att välja det system man redan har. Allteftersom man får större erfarenhet av programminnesstyrning och nya framsteg görs inom minnes- och kretsteknik kommer densamma att kunna vidga sitt ekonomiska område. Det är inget tvivel om att på längre sikt det stora flertalet stationer kommer att bli programminnesstyrda. Andra utvecklingstendenser t. ex. mot elektronik även för kopplingsnätet eller mot digitala integrerade system kommer inte att ändra detta. Programminnesstyrningen kommer att bli den dominerande lösningen för logikfunktionerna inom automattelefonin i framtiden.

Christian Jacobæus

DIALOG och ERICOFON nu på tyska marknaden

Det händer stora ting på den tyska marknaden! L M Ericsson har som första utländska telefonföretag lyckats få tillstånd att sälja telefoner i landet. Det är modellerna DIALOG och ERICOFON som nu släpps fria.

Chefen för vårt tyska försäljningsbolag Deutsche Ericsson GmbH Telematerial heter sedan 1967 **John A. Some** och är trots sitt något tysk klingande namn genuin dalkarl. Han och ERGA-chefen **Per Ahlström** har arbetat intensivt med att försöka anpassa LME:s telefonapparater till de tyska kraven. I mitten på oktober förra året lämnade man in ansökan till Deutche Bundespost. Och efter energiska förhandlingar kom så tillståndet för DIALOGEN den 1 mars i år och för ERICOFONEN den 5 april.

Telefonmarknaden blir därmed brokigare i Tyskland när man får DIALOGENS nio färger att välja mellan. De inhemska apparaterna är lite mera diskreta i vitt, grått eller svart.

— Det här är bara ett första steg i våra försök att bredda LME:s marknad i Tyskland, säger dir. Some. Tillståndet gäller vad man här kallar "private Nebenstellenanlagen" dvs. apparaterna har godkänts för anslutning till PABX. Att få placera LME-telefoner i så många tyska hem som möjligt är naturligtvis någonting som vi ser fram emot och arbetar för. Men, säger dir. Some, får vi en del av den nu frisläppta marknaden på ca 200 000 apparater är vi inte ledsna.

Frisläppandet av telefonerna gav LME i Düsseldorf ett utsökt tillfälle att göra PR för bolaget och produkterna i Tyskland. Dags- och fackpress, TV och radio och prominenta personer inbjöds till en presskonferens på Park hotell i Düsseldorf den 23 april för att presenteras de två frisläppta telefonmodellerna.

Konferensen blev en succé med rikligt deltagande och positiva kommentarer i tidningarna dagen därpå. Några rubriker: "Nya telefonmodet kommer från Sverige", "Ericofonen nu på tyska bord", "Svensktelefon i nio färger". Radion gjorde på kvällen den 26 april en intervju med direktörerna Some och **Nils Kallerman**, HF/DfE, och några dagar senare presenterade TV våra telefoner.

Presentationen av telefonerna hade arrangerats synnerligen effektivt. Tio vackra flickor i klänningar som motsvarade telefonfärgerna tagade med ERICO-

FONER och DIALOGER i händerna in i salen där pressen var samlad. De tyska färgerna svart, rött och gult kom först, sedan de andra.

Presskonferensen hade samlat en hel del känt folk: bl. a. minister **Sigge Liliehöök** (som för övrigt höll ett föredrag om "Nordisk och europeisk integration"), handelsrådet **Carl Georg Crafoord** och vicekonsul **Gösta Bjurström**, samtliga från svenska ambassaden i Bonn, Sveriges generalkonsul i Düsseldorf

Alexander Scharff, m.fl.

En hel del LM:are från HF och ERGA var närvarande. HD **Malte Patricks** representerade direktionen, dir. **Nils Kallerman** och ing. **Bengt Söderberg** Df-avdelningen, dir. **Per Ahlström**, ing. **Gunnar Wiklund** och ing. **Frank Moser** ERGA-divisionen. Vår nye PR-direktör **Ralph Bugli** befann sig också på plats och gladde sig säkert åt en väl genomtänkt och sobert arrangerad presskonferens.

I en symbolisk segergest höjer dir. Nils Kallerman, HF/DfE, ERICOFONEN inför journalisterna vid pressvisningen i Düsseldorf. Vid bordet fr. v. dir. Per Ahlström, ing. Gunnar Wiklund och ing. Frank Moser, samtliga från ERGA-divisionen.

Telefonerna i de tyska färgerna svart, rött och gult presenteras framför talarstolen, där dir. Some övervakar sina två döttrar Annelie och Christina (flickorna till vänster).

Gästerna hälsades välkomna av Televerkets distriktschef Lennart Sjögren. Fr.v. i främre raden ses Televerkets generaldirektör Bertil Bjurel, hans danske kollega Gunnar Pedersen, hans isländske d:o Gunnlaugur Briem och LME-koncernens VD Björn Lundvall.

AKE-stationen i Tumba i drift

Teknisk milstolpe passerad

Sveriges första programminnesstyrda telefonstation invigdes måndagen den 10 juni i Tumba några mil söder om Stockholm. Tumbastationen med sitt system AKE har utvecklats av L M Ericsson och är det första resultatet av samarbetet med Televerket i den s. k. Elektroniknämnden som startade 1956.

Redan den 21 april sattes stationen i drift. 5 000 abonnenter kopplades då in varav 500 utgjorde en testgrupp. Dessa får knappsatstelefoner i stället för de vanliga med fingerskiva. Förutom siffrorna 0—9 finns ytterligare två knappar A och B som används när man vill begagna sig av någon av de nya tjänster som systemet medger. En sådan är medflyttningen. Går man t. ex. på visit hos grannen kan man låta stationen dirigera alla samtal dit.

De 500 försökspersonerna kommer att intervjuas två gånger för att berätta vad de tycker om det nya systemet och dess tjänster. Den första sker vid starten i september och den andra nästa år vid samma tid.

De abonnenter som nu kopplats in har säkerligen redan observerat att något hänt med telefonen — de får påringningstonen blixtnabbt sedan numret slagits. Snabbheten i växelarbetet har således ökat och med knappsatstelefoner sker nummerslagningen snabbt och bekvämt.

För att få ett begrepp om hur en sådan här station fungerar är det lättast att dela upp den i tre delar

- en telefonidel
- en transferdel och
- en datadel.

Telefonidelen är den del av stationen över vilken telefonsamtalen står uppkopplade och den är uppbyggd på liknande sätt som vanliga automatstationer med väljare och reläer.

Transferdelen tjänstgör som en översättningslänk mellan telefonidelen och datadelen. Den gör det möjligt för den mikrosekundschnabba datadelen att samarbeta med väljarna och reläerna i telefonidelen.

Datadelen är det verkligt nya och spännande. Den består av två likadana datamaskiner vilka utför själva styrningen av stationen. Varje datamaskin har ett programminne och ett dataminne samt en gemensam kontrollutrustning. Dubbleringen av datamaskiner har bl. a. gjorts för att trafik kvaliteten ska bli så bra som möjligt. Blir det något fel i den ena kopplas den andra automatiskt till.

Sista veckan före idriftsättandet visade mätningar endast 0,3 procent missade kopplingar, vilket betraktas som utomordentligt lågt med tanke på att stationen ännu inte är fullt intrimmad.

Man kan säga att datadelen gör samma jobb som telefonisten i en manuell telefonstation fast oändligt mycket snabbare och säkrare. Båda två

- besvarar anrop
- tar emot information om önskat nummer
- upplyser om numret är ledigt eller inte
- väljer lämplig ledig kopplingsväg och sätter upp förbindelsen
- överblickar uppkopplade samtal för att se när det tar slut
- noterar samtalstiden och gör i ordning underlag för debitering
- övervakar och larmar vid fel o. dyl.

Databehandlingen utförs enligt i minnen lagrade program — därav benämningen programminnesstyrning. Minnena är av ferritkärntyp och kan lätt på elektrisk väg förses med nya informationer. Man kan ändra på t. ex. signaleringssystem och taxor och koppla ur och in abonnenter genom att endast skriva s. k. kommandon på en elektrisk skrivmaskin placerad antingen på stationen eller på någon expedition.

I en "vanlig" telefonstation betyder varje ändring ett ingrepp med skruvmejsel och lödkolv — här gör man samma sak med en ansluten skrivmaskin. Behöver en reparatör vid ett fel byta ut ett krets-kort på stationen vet han exakt vilket kort det gäller genom de upplysningar han fått via skrivmaskinen i stationens kontrollrum.

Vad är det nu för tjänster som de 500 abonnenterna i Tumba kan få genom det nya systemet? Här är de viktigaste.

De 500 försöksabonnenterna får i höst prova knappsatstelefoner av den här typen.

- **Snabbkoppling** som innebär att han endast tar två eller tre siffror för att nå ofta anropade godtyckligt långa nummer.
- **Medflyttning** som gör det möjligt att tillfälligt dirigera om egna samtal till annat nummer.
- **Återuppringning** som används när abonnenten träffar på upptaget nummer. Så snart båda är lediga ordnar telefonstation automatiskt samtalet.
- **Väckning** ger han stationen order att utföra vid visst klockslag genom att trycka ett fyrsiffrigt nummer.

De här speciella tjänsterna har införts för att dels prova tekniken och dels för att i första hand få en uppfattning om vad abonnenterna anser om systemet och dess service.

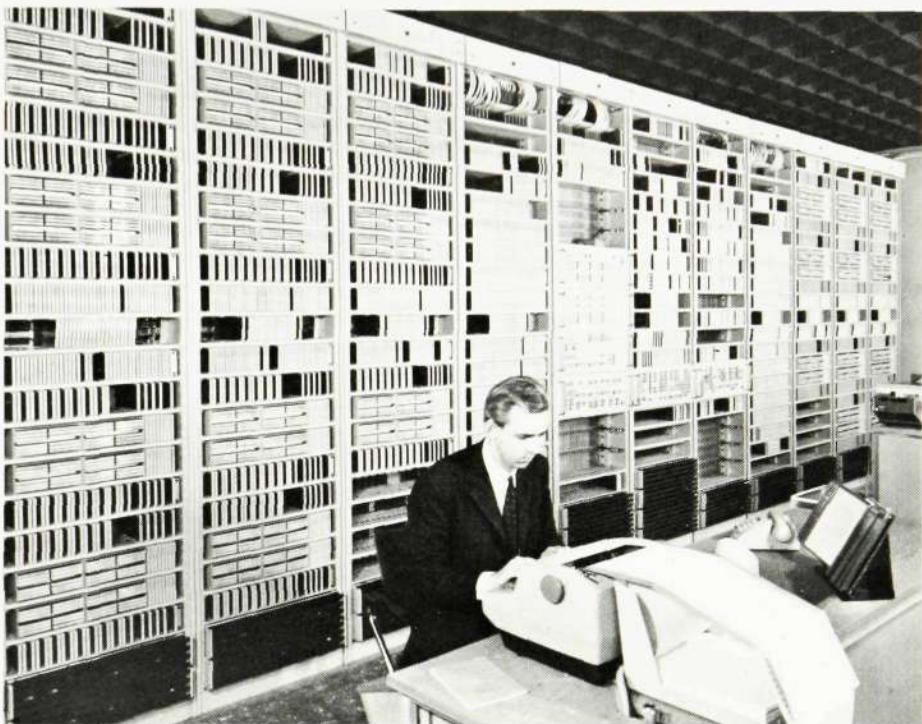
Invigningen

Det var vid ett telefonsamtal med Televerkets generaldirektör **Bertil Bjurel** som Tumbastationen förklarade sig själv invigd. Generaldirektör Bjurel ringde upp och begärde väckning till klockan 10.05 och fick precis på utsatt tid en signal och det begärda beskedet.

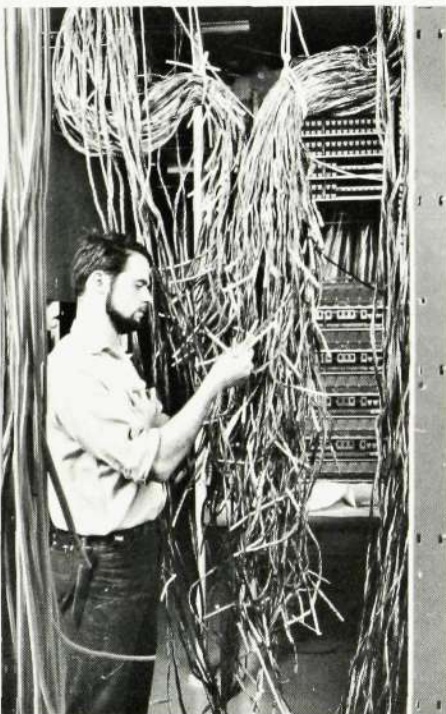
Före invigningssamtalet hälsades gästerna välkomna av distriktschef **Lennart Sjögren** från Televerket och efter generaldirektör Bjurels anförande med väckning berättade direktör **Fred Sundkvist**, LME, om AKE-anläggningen. Sedan var det tid för visningen som startade med en allmän information och avslutades med en presskonferens. Fem visningsstationer var upprättade med demonstratörer och förklarare från såväl L M Ericsson som Televerket.

Mycket pressfolk var närvarande vilket resulterade i många spaltmeter, radioomnämmanden och TV-reportage.

Tilläggas bör att en hel del prominenta inbjudna hade kommit, bl. a. danske Telechefen generaldirektör **Gunnar Pedersen**, hans isländske kollega **G. Briem** samt Televerkets förre generaldirektör tekn. dr. **Håkan Sterky**. Från LME hade direktionen mangrant mött upp med VD **Björn Lundvall** i spetsen och i övrigt fanns de flesta med som på olika sätt gjort att AKE-stationen i Tumba blivit en verklighet och en effektivt fungerande sådan.

Operatören skriver kommandon på den elektriska skrivmaskinen. I bakgrunden ses stationen med kretskort och ferritkärnminnen.

Här gäller det verkligen att hålla reda på de olika tamparna! Bilden är från installationsarbetena.

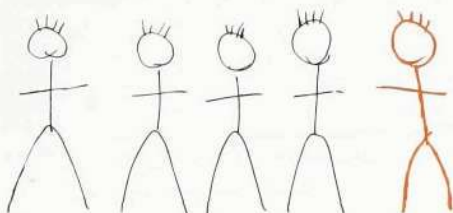
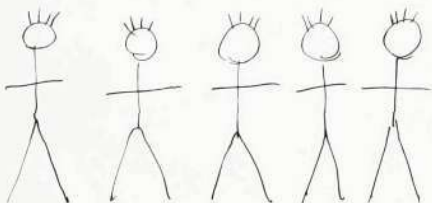

Rolf Nilsson, HFIX/Itte, inspekterar abonnenternas väljarutrustning.

Vi utbildar för 70-talet

Civilekonom Rolf Haslum, utbildningschef på moderbolaget, redovisar i två artiklar "Vi utbildar för 70-talet" vad som sker inom utbildningsområdet såväl beträffande metoder som hjälpmedel. Den första artikeln behandlar mera allmänt verksamheten och de "utbildningsstrupper" som står till LME:s förfogande.

Nittio procent av alla vetenskapare historien känner och som på olika sätt fört utvecklingen framåt med nya uppfinningar och nya produkter lever idag. Femtio procent av alla upptäckter som gjorts inom kemin har skett efter 1950. Säger inte det en hel del om den oerhörda acceleration som vi upplever inom vetenskap och teknik!

Och varför inte ett exempel från vårt eget område: Om telefontrafiken i USA idag skulle befordras med hjälp av de metoder som användes 1936, skulle varje amerikansk kvinna i arbetsför ålder vara telefonist!

Det är sådana här förbluffande uppgifter som ligger bakom påståendet att vårt vetande fördubblas på 10 år.

Det betyder att vi som är ute i arbetslivet förföljs av nya kunskaper och nytt vetande som vi måste slå i oss. Det där med skolan är inte någonting som är slut i ungdomen. Nu och ännu mer i framtiden måste vi ta det som något normalt att sitta på skolbänken då och då hela livet.

För vår egen del på L M Ericsson vet vi t. ex. redan nu att de elektroniska

växlarna kommer att kräva mängder av utbildning för ett stort antal av oss under årtal framåt. Och vi vet likaså att ADB kommer att gripa in i vårt dagliga liv på en rad olika sätt.

Men det är inte bara så att det är mycket nytt vi måste lära oss i vårt nuvarande jobb. Med de förändringar och omställningar som vi redan nu i strukturrationaliseringens och den bistrare konjunktrens tidevarv börjat få känna på, blir det också för många att under livstiden skola om sig till nya uppgifter och yrken.

Allt det vi nu varit inne på utövar en kolossal press på utbildningsverksamhet av alla slag — på grundutbildningen i skolorna, på vidareutbildningen och på omskolningen.

Inte minst är pressen stor på företagens utbildning. Hur skall man kunna klara konkurrensen med de andra stora på världsmarknaden? Jo, naturligtvis genom att bli bättre på att konstruera, tillverka och marknadsföra sina produkter.

Och för att bli bättre måste man ju lära sig allt mer om nya material, metoder och marknader. Utbildning blir en nödvändig investering för företagen.

116 kurser — 200 lärare

Vad har vi då för resurser här på L M Ericsson? Nedan presenteras i korthet de utbildningsstrupper som står till förfogande.

Utbildningens *policy* bestäms av utbildningsrådet, där dir. **Malte Patricks** är ordförande, och där representanter för de största konsumentgrupperna ingår.

Utbildningsavdelningen — Dhu — sköter den dagliga ruljangsen och svarar för att planering, genomförande och uppföljning av utbildningsverksamheten går i lås. Vi ser också som vår uppgift att ständigt vara lyhörda för önskemål och behov och alltid vara på alerten när det gäller nya utbildningsmetoder och hjälpmedel.

Det fanns under 1967 116 kurser ur repertoaren och för varje sådan kurs hade vi en kursledare. Han i sin tur hade kanske lärare som hjälpte honom — ibland var det folk utifrån men för det mesta var det LM:are. Tillsammans hade vi ungefär 200 lärare i elden.

Vi har också 48 utbildningsombud på de olika avdelningarna och verkstäder som fungerar som en sorts "utbildningens PR-män". De har som uppgift att informera om vår utbildning och

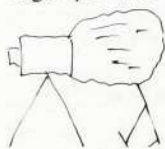
framför allt intressera de olika cheferna för den. Deras bästa vapen är utbildningskatalogen.

All utbildning klarar vi inte av här själva. För varje utbildningsbehov måste man se efter vad som är det mest ekonomiska alternativet — att utbilda i egen regi eller göra det "på stan".

En av Dhu:s viktigaste uppgifter blir att försöka reda upp i den kolossala snårskog som består i utbudet av utbildningsverksamhet från institutioner och skolor utanför företaget. Jag kan försäkra att det varje vecka kommer minst ett tiotal erbjudanden om kurser i min inkorg på skrivbordet.

I Dhu:s regi utbildades förra året 2 700 svenska kursdeltagare och 122 utlänningar i Stockholm. Vi genomförde då hela 81 000 elevtimmar. Av de här timmarna ägde ungefär 85 procent rum på arbetstid.

De 122 utlänningarna är egentligen värda ett speciellt kapitel. Det är övervägande fråga om kunder som vi tar hand om enligt försäljningskontrakt. De kommer från hela världen, inte minst från U-länderna, och kräver en aldeles speciell insats, i synnerhet som de stannar flera månader hos oss. (Se f. ö. reportaget på sista sidan om Gästhemmet.)

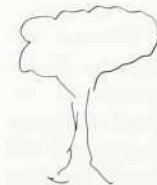
112 år

35 år

12 år

6 år

5 år

Utvecklingstider för några välkända produkter.

Vi satsar på chefsutbildning

Om vi tittar i utbildningskatalogen finner vi att de tekniskt betonade ämnen dominerar mycket starkt, medan andra viktiga områden kommit i bakgrunden som t. ex. administrativ teknik, ekonomi och marknadsföring. Vi siktar nu på att betydligt utveckla verksamheten på de här sidorna också.

Rubriken för den här uppsatsen heter ju "Vi utbildar för 70-talet". Den administrativa miljö vi då ska möta kommer att ställa mycket större krav på alla som är i chefsställning — och det måste man ge utbildning för. Ingeniörsvetenskapsakademiens utredning härom året om administrativ rationalisering visade att effektiviteten på svenska kontor inte är högre än ca 50 procent av vad som vore normalt och skäligt.

Vilken fabrikschef skulle kunna redovisa 50 procent effektivitet i sin fabrik utan att rodna?

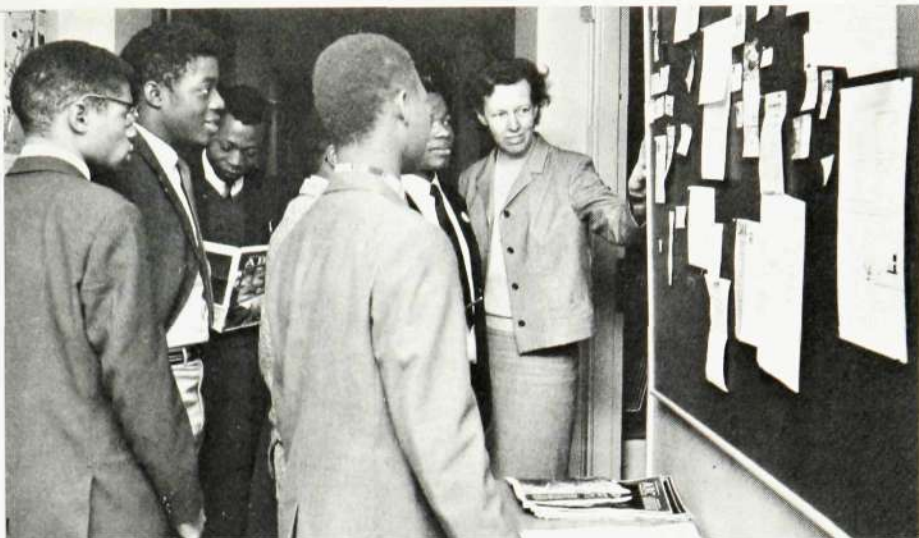
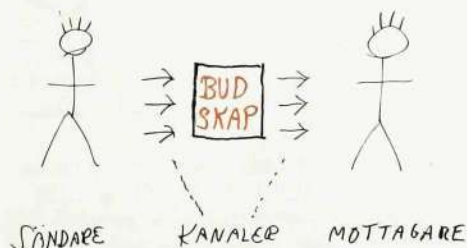
Det är mycket som tyder på att vi inom företagen inte behärskar den administrativa tekniken som vi borde.

Vi kommer därför att gå hårt in för utbildningen av chefer på alla nivåer och speciellt när det gäller konsten att fatta beslut och att leda medarbetare för att skapa ett optimalt resultat.

Nio hundra kronor för en timme

Utbildning är inte billig så på oss som sysslar professionellt med den ställs naturligt nog hårda krav på utbildningsrationalisering ("UR"). Varje timme är dyrbar och måste disponeras optimalt, när det gäller att överföra kunskaper och färdigheter i bästa form, med bästa hjälpmedel, med bästa lärare och i bästa lokaler.

En kurstimme på arbetstid plus förflyttningar för 25 ingenjörer kostar uppskattningsvis 900 kronor. Det är inte utan att man ibland känner sig stressad

På utbildningsavdelningens anslagstavla visar Ingrid Warfvinge, Dhu, några afrikanska stipendiater vad Stockholm har att bjuda i fråga om nöjen, sport och andra aktuella evenemang.

när man vet att man har ansvaret för att under 45 minuter uppehålla kvalificerade och hårt arbetande kolleger med en lektion till sådana kostnader.

Det fordrar, liksom varje annan lektionstimme på varje enskild kurs, en särdeles förberedelse!

Man skulle också kunna fundera på vad det kostar att *inte* utbilda medarbetare inom vårt företag. Vad skulle det innebära i konkurrensen med ITT, Bell och Siemens att minska säljutbildningen med 50 procent i tid? Det går tyvärr inte att mäta! Men det kan *väl* tänkas att det skulle resultera i ett antal missade miljonkontrakt.

Utbildning = Klättring

Hur definierar man utbildning? Ja, t. ex. så här:

- att överföra kunskaper och färdigheter till andra och
- att påverka andras attityder.

Problemet kan åskådliggöras på det här enkla sättet:

Vad ska jag *behärska* när jag gått upp för den trappa, som får symbolisera en viss utbildning?

Hur ska då trappan se ut? Få och höga steg, många och låga steg? Vad får klättringen kosta? Vem är bäst på att hjälpa mig upp för trappan? Vilka material och hjälpmedel har jag mest nytta av i klättringen?

Huvudprincipen måste bli en optimal balans av utbildningseffektivitet och kostnad per tidsenhet.

Klassiska ingredienser för att göra klättringen effektiv är: *motivation, åskådlighet och självverksamhet.*

Hur gör man då på bästa sätt i varje speciellt fall? Ja, om man bara visste det! Det finns inget som säger att de olika metoder och hjälpmedel som jag använder för att överföra mitt budskap till en viss grupp är det bästa.

Min erfarenhet som utbildnings- och informationsman säger mig emellertid att den "cocktailmix" av metoder och hjälpmedel som jag använder kan tänkas ge god effektivitet. Men jag kan inte vara säker på det och det är det som är utbildningsfolkets stora dilemma.

Att på gammalt akademiskt vis stå rakt upp och ned och läsa högt ur ett kompendium för ett 100-tal åhörare utan att använda några hjälpmedel är definitivt "ute". Att däremot med hjälp av en undervisningsmaskin lära ut ett ämne enligt modernaste systematik och med ett detaljerat program anses vara mycket effektivt.

Jag skulle vilja ha en "lathund" som säger mig precis vilken utbildningsmetod som ger den bästa balansen mellan optimal utbildningseffekt och lägsta kostnad vid varje tillfälle. Men jag har ingen sådan "lathund". 70-talets pedagogiska forskning kanske kan ge mig den.

Arsenalen av utbildningsmetoder och inte minst hjälpmedel är annars imponerande, och roligt är det att säga att vi har det allra mesta av den arsenalen att bjuda på här på L M Ericsson.

Rolf Haslum

Ny VD för CEL i Colombia

Ingenjör **Valdemar Henriks-son**, Df, som tidigare varit i LME:s tjänst i Colombia och Brasilien, har utsetts till verkställande direktör för Compañía Ericsson Ltda, Colombia.

Han reste till Colombia under maj för att efterträda direktör **Olaf Gustavson**, som varit chef för bolaget sedan 1954, och nu avgår med pension.

Valdemar Henriks-son

■ Major **Karl Gustaf Kahnlund**, MI/FK, biträder från och med den 1 juli 1968 direktör **Ralph Bugli**, Db, beträffande Ericsson-gruppens public relations-verksamhet. Han får tjänsteställebeteckningen DbA.

Uställningen och Receptionen vid HF, Dffk, överförs samtidigt till Db och får beteckningen Dbk. I major Kahnlunds uppgifter ingår bl. a. att svara för dessa funktioner efter ingenjör **Eric Lundqvist**, som uppnått pensionsåldern.

Karl Gustaf Kahnlund

■ Samordningen av försäljningsavdelningarnas verksamhet inom MI-divisionen samt beho-

Hans Sund

vet av nära kontakt med koncernens övriga enheter har medfört att divisionschefen bör vara placerad i Stockholm.

Det har därför beslutats att direktör **Hans Sund**, MIC, från och med den 1 juli 1968 placeras i Stockholm. Adressen blir VH/MIC.

Som MIC:s ställföreträdare i Mölndal tjänstgör övering. **Per Lindgren**, MI/SC.

■ Civilingenjör **John Meurling**, chef för avdelningen för export — Nordamerika och Oceanien inom Telefonstationsdivisionen, X/NC — har av bolagets styrelse utnämnts till överingenjör i bolaget.

John Meurling

Nya patent

under tiden 23 februari — 9 maj 1968 (förteckningen anger uppfinnarens namn och tjänsteställe, uppfinningens titel och patentnummer).

Svedberg, P. A., CAS — Anordning för att vid stickkontakter, avsedda att anslutas till vägguttag, förhindra att stiften skadas vid sned utdragning — 224 502

Dahlbom, R. A., HF/XpC, **Edström, N. H.**, HF/X/Sb, **Silver, J. E.**, HF/X Sdf — Förmedlingsstation för att utan användning av väljarnät åstadkomma telekommunikationsförbindelse särskilt mellan två fjärrskrivmaskinsabbonenter — 225 334

Nordblad, S. S., Mexico — Förfaringsätt att sammanfoga plastisolerade ledare till en ledning omfattande två eller flera ledare — 225 547

I utlandstjänst

Ingenjör **Tore Berggren** tjänstgör sedan den 19/4 som produktionsingenjör vid Latin-casa, Mexico.

Ingenjör **Josef Brandstätter** har bytt stationeringsort. Sedan den 20/5 tjänstgör han som försäljningsingenjör i Libyen.

Ingenjör **Arne Cavalli-Björkman** är sedan den 5/5 bolagschef för vårt turkiska försäljningsbolag Ericsson Türk Ticaret Ltd., Sirketi.

Ingenjör **Bengt Källgren** har återvänt från Venezuela, där han varit chef för förvaltningsförsäljningen. Fr. o. m. den 4/6 tjänstgör han som chef för Telefonstationsdivisionens avdelning för export — Central- och Sydamerika, X/LnC.

Ingenjör **Thomas Monssen** tjänstgör sedan den 4/5 vid EDB, Brasilien, som provningschef.

Ingenjör **Valentin Petersson** är sedan den 23/4 elektroingenjör vid EDB, Brasilien.

Ingenjör **Bertil Sellén** slutförde den 8/3 sitt specialuppdrag i Australien.

Ingenjör **Wadiah Skaf** slutade den 4/4 sin tjänstgöring i Sverige. Sedan den 5/4 är han knuten på lokalbasis till vårt tekniska kontor i Kuwait.

Ingenjör **Per Wang** är sedan den 14/5 försäljningsingenjör vid EDB, Brasilien.

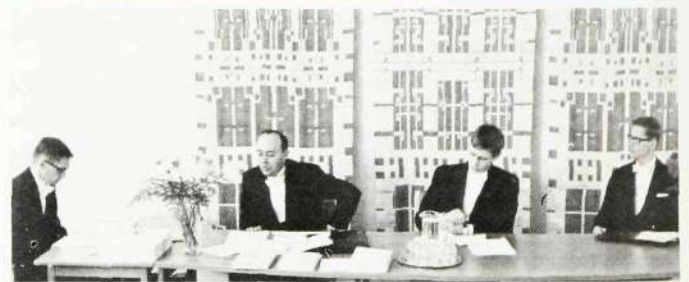
Drygt 200 000 kronor beviljade av Hjälpfonden 1967

Styrelsen för Telefonaktiebolaget L M Ericssons Arbetares Hjälpfond har under 1967 utgjorts av direktör **Nils Svensson**, bolagets representant, med herr **Per Sparrin** som suppleant samt herrar **Arvid Edman**, **K-E Gewert** och **Adolf Jansson**, verkstadsklubbarnas representanter, med herrar **Alter Bergman**, **Rune Lindskog** och **Christer Lindqvist** som suppleanter.

Till Hjälpfonden har under året 251 ansökningar om bidrag kommit in med anledning av arbetares, familjemedlems, förälders eller f. d. arbetares dödsfall. Bidrag har utgått i 248 fall, av vilka 25 avsett bidrag vid familjemedlems frånfälle, 217 vid förälders frånfälle, 5 vid f. d. arbetares frånfälle och ett vid anställds bortgång. Med anledning av arbetares eller deras familjemedlemmas långvariga arbetsoförmåga har 389 ansökningar kommit in. Bidrag har utgått i 379 fall.

Fondstyrelsen har under året hållit två protokollförda sammanträden. I övrigt har inkomna ansökningar behandlats genom telefonkonferenser.

Sammanlagt beviljade Hjälpfonden 206 625 kronor i bidrag under år 1967.

Doktor på datakommunikation

Göran Einarsson, T/Kxe, försvarede den 26 april en teknisk doktorsavhandling med titeln "Studies of Data Communication

with Phase-Modulated Signals on a Gaussian Channel" (ung. "Studier av datakommunikation med fasmodulerade signaler på en Gaussisk kanal").

LME-stipendium på 14 000 kronor

Sverige-Amerika-stiftelsen delade nyligen ut ett L M Ericsson-stipendium på 14 000 kronor till tekn. lic. **Lennart Marin** vid KTH:s Institution för teoretisk elektroteknik. Pengarna ska användas att bekosta lic. Marins studier i antennteorin och vågutbredning vid ett amerikanskt universitet nästa läsår.

Totalt delade stiftelsen ut 358 600 kronor.

Disputationen ägde rum på Kungl. Tekniska Högskolan i Stockholm och avhandlingen försvarades på engelska. På bilden syns fr. v. dr. Einarsson och opponenterna USA-professor **Andrew J. Viterbi**, UCLA, tekn. lic. **Ingemar Ingemansson**, Chalmers Tekniska Högskola, och doktorandens tvillingbror docent **Olof Einarsson**, Lunds Tekniska Högskola.

Avhandlingen är publicerad i IEEE Trans. IT-13 samt i Ericsson Technics nr 4/67 och 2/68.

Miljonorder på telefonstationer etc.

Irak

Ett kontrakt har tecknats med telefonförvaltningen i Irak omfattande leverans och installation av kompletta lokala telefonnät i fem städer, bl. a. i huvudstaden Bagdad. Värdet på ordern är ca 14 milj. kronor.

Arbetena ska vara slutförda inom tre år och utgör första delen i en serie planerade nätarbeten över hela Irak.

Libanon

Den 7 maj blev ett kontrakt klart med Libanon omfattande automatisk telefonutrustning för omkring 10 milj. kronor.

Ordern gäller såväl utökningar som nyinstalleringar av lokalstationer i ett flertal städer och orter i landet. Även utökningar av automatiska interurbanstationer ingår i kontraktet.

L M Ericsson introducerade automatisk telefoni i Libanon 1950 och har totalt sålt utrustningar där för 138 000 abonnenter.

Tunisien

Leveranser av telefonmaterial till ett belopp av ca 13 milj. kronor kontraherades under maj med tunisiska PTT.

Ordern omfattar såväl nya automatiska telefonstationer som utökningar av befintliga koordinatväljarstationer. Dessutom ingår bl. a. en station för helautomatisk internationell och interkontinental telefontrafik samt privata automatiska abonnentväxlar.

L M Ericsson har tidigare tecknat två kontrakt med den tunisiska telefonförvaltningen av samma storleksordning som det nu aktuella.

ARM-kontraktet för Belo Horizonte skrivs på av fr. v. dr. Geraldo Nóbrega, EDB, dr. Lourival Ribeiro Filho och general Francisco Galvao, EMBRATEL, samt VD Gunnar Vikberg och försäljningschef Knut Albertsson, EDB.

Brasilien

Med det statliga telefonbolaget EMBRATEL skrevs den 21 maj ett kontrakt på ca 8 milj. kronor.

Ordern gäller en utökning av en ARM-station för Belo Horizonte.

DKB

Lokalred: Julius Schein

Utmärkelse för ICT programvara

"The Queens Award to Industry 1968" har tilldelats ICT för tekniskt nyskapande i fråga om programvaran för ICT 1900-serien. Det är första gången som någonting så abstrakt som "software" blir föremål för denna utmärkelse.

Under det senaste året har ICT också mottagit en utmärkelse genom "Council of Industrial Design" för den förnämliga uppbyggnaden av datamaskinen ICT 1901. Dessutom har verkställande direktören **Arthur Humphreys** blivit vald till "Marketing Man of the Year" i Storbritannien för marknadsföringen av ICT 1901.

Optiskt massminne under utveckling

I dagens läge utgör minneskapaciteten i datamaskinerna ofta en flaskhals vid tillämpning av mera avancerad datateknik, såsom exempelvis vid multiprogrammering och reelltidsbearbetningar. Kostnaderna för de snabba kärnminnena är för höga för att tillåta lagring av mycket stora datamängder, medan de s. k. massminnena oftast är mer än tusen gånger långsammare än kärnminnen.

Som ett led i ett avancerat forskningsprojekt undersöker ICT med stöd av "Ministry of Technology" möjligheterna att utveckla ett optiskt massminne för datamaskiner.

Projektet har avancerat så långt att ett experimentminne blir klart redan i sommar. Minnet, som byggs vid ICT:s laboratorier i Stevenage, har en kapacitet av 65 000 ord, vardera bestående av 68 binära bitar och accesstiden till ett ord är endast 2 mikrosekunder.

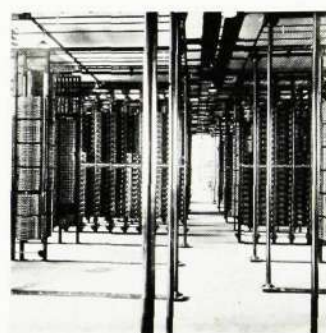
Bangkoks "ITU Training Center"

invigdes högtidligt nyligen i närvaro av bl. a. landets premiärminister och kommunikationsminister. FgC **Ragnar Billing** blev — som meddelades i förra numret av Kontakten — förste gästföreläsare där. Från ing. **Bo Ehrby**, LME i Bangkok, har vi fått en del bilder från invigningen. Den här publicerade visar Thailands premiärminister fältmarskalk **Thanorm Kittibachorn** vid själva invigningsögonblicket. •

för Ericsson do Brasil erhöll han den brasilianska telefonförvaltningen Companhia Telefônica Brasileira guldmedalj. Den ges normalt endast till personer inom CTB med minst 30 års tjänstgöring.

Ragnar Hellberg

LME:s äldsta automatiska telefonstation 45 år

Den 10 maj var det jämnt 45 år sedan LME:s första automatiska telefonstation med 500-väljare sattes i drift. Det skedde i Rotterdam, Nederländerna.

Stationen, som är på 10 000 linjer, fungerar fortfarande klanderfritt och har hittills presterat inte mindre än ca 2 250 miljoner registeroperationer. Rotterdamstationen utrustades ursprungligen för 5 000 linjer men har nu alltså dubbel kapacitet.

Nederländerna har sedan länge varit en av LME:s större kunder i Europa och landets telefonförvaltning har uppehållit traditionen som föregångare vid introduktionen av koncernens tekniska nyheter utomlands.

En låda från LM

kän användas till mycket! Den här blev till sandlåda i Bangkok, Thailand.

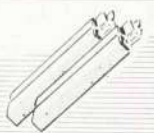

■ I samband med direktör **Ragnar Hellbergs** avgång som chef

... OCH FRÅN EN ANDRA SATT SOM EN SJÄLLIG HÄR...

Vy

Lokalred: Eric Swebilius

LM:are statister i rallyfilm

Kronholmens golfbana vid Västergarn söder om Visby blev för några dagar inspelningsområde för en film om Monte-Carlo-rallyt och dess historiska start 1927.

Att man valde Kronholmen hängde samman med att det ödsliga hedliknande område i Skottland varifrån en av etapperna utgick numera är bebyggt med höghus. Det italienska filmbolaget sökte en ersättning någonsans och efter en hel del letande upptäcktes Kronholmen och dess golfbana.

Disp. **Ragnar Gustafsson** ordnade så att en hel del LM:are fick statera och för att hjälpa golfverksamheten bestämdes att gagen skulle skänkas golfklubben. På bilden rör sig bl. a. disponenten i kilt och basker (är paraplyet verkligen tidsenligt!?) bland gamla bilveteraner som snart skall starta ifrån en hed i — Västergarn.

poäng, korades segraren genom lottning.

- 1) **Olof Berglund**, Vt 498 161 p.
- 2) **Valborg Söderberg**, Vt 498 161 p.
- 3) **Helge Mallin**, Vt 497 160,5 p.
- 4) **Peter Sundvall**, Vt 485 158,5 p.
- 5) **Tore Karlqvist**, Vt 485 158 p.
- 6) **Sylve Cederlund**, Vt 497 148,5 p.

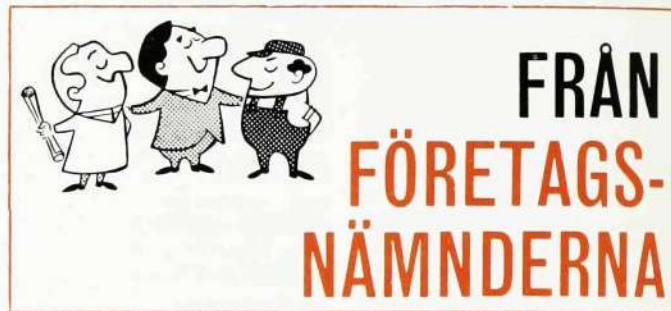
Ytterligare ett 20-tal priser utdelades och även de som blev utan tyckte det var en lyckad dag och hoppades få försöka på nytt nästa år.

Ansvariga för tävlingens uppläggning och genomförande var **Åke Nannsjö**, Vt 485, och **Lars Bladh**.

Bilden visar när Valborg Söderberg och Olof Berglund med glad förväntan ser på när Lars Bladh med lottens hjälp skall kora en av dem till segrare.

— Det känns riktigt vemodigt att inte längre få träffa alla arbetskamrater och uppleva ståhejet kring en arbetsplats, tycker han. Nu har jag möjlighet att på fototräffarna återigen få råka en del av de forna kamraterna. Fotograferingen tänker jag inte sluta med, säger **Sven Tegelberg**, men hoppas att det blir bättre tid med att måla tavlor — en hobby som kommit lite i skymundan för fotograferandet och mycket annat. På bilden ses **Sven Tegelberg**

i kretsen av sina arbetskamrater studera beviset på sitt ständiga medlemskap i Fotoklubben.

FRÅN FÖRETAGS- NÄMNDERNA

ÖS

SÖ

"Lödskola" startad för ferritmatrispersonal

De totala utleveranserna under 1967 låg ungefär 10 procent över budgeterat värde. Ökningen faller på både pupinutrustningar och ferritkärnor.

Beställningsingången blev också kring 10 procent högre än vad som budgeterats, vilket främst berodde på ganska stora beställningar från Mexiko och Brasilien.

Den tillverkning av ferritmatriser som startades i slutet av förra året har fortsatt och utvecklat på ett mycket tillfredsställande sätt. I slutet av mars var 15 personer sysselsatta med tillverkningen och man räknar med att antalet successivt ska öka till omkring 40 i höst. För att utbilda dessa — speciellt vad gäller lödningsteknik och lödningsarbeten — har en speciell lödskola startats, där ÖS tillgodogör sig erfarenheter på detta område från andra delar av LME (HF, SRA och Mölnålsfabriken).

Ny jacklistbeordring

I samband med den lokala dagslägesöversikten meddelades att centralloggraphförrådet ska flyttas från Gröndal till Söderhamn. Vidare kommer viss montering av undersammanställningar till stämpelenheter att startas. En ny jacklistbeordring ska genomföras, vilket medför att fyra lagerkartotek på olika håll i landet så småningom kommer att slopas och ersättas av ett centralt i Söderhamn. Detta betyder vinster i form av mindre lager och kortare ledtider samt jämnare tillverkning för de olika typerna.

Under semestrarna kommer en lackeringsline att installeras i stället för nuvarande sprutskåp och ugnar.

Nybyggnaden

Byggnadsprogrammet för nybygget går i stort sett enligt uppgjorda planer. Värmen koplades på den 20 mars och därmed kunde en del inre arbeten sättas igång.

Det meddelades att man håller på och bearbetar ett förslag till ny entrébyggnad, där anställningskontor och läkarmottagning ska ligga.

I samband med arbetena på nybygget har installeringen börjat för att få varmvatten på toaletterna i det gamla bygget.

Referat av koncernnämndsammanträdet i Mölnåld den 11 juni kommer i nästa nummer av Kontakten.

Dubbelt för Vt 498 i bilrebusjakt

Sportklubben och Fritidskommittén arrangerade på Kristi Himmelfärdsdag, en bilrebusjakt för de anställda och deras anhöriga. Ett 60-tal ekipage med ca 250 deltagare stälde upp i det vackra vårvädret. Det gällde att söka rätt på ett 25-tal delvis ganska finurliga kontroller i Visby med omgivningarna med hjälp av bilder och gåtfulla beskrivningar.

Ute vid Kneippbyn, ett mycket naturskönt fritidsområde 5 km söder om staden, hade man arrangerat en gångstig med tippningstävlan och där bjöds också på kaffe, ett välkommet avbrott i tävlingsvintern. Vid målet på Visbyverkstadens parkeringsplats förrättades prisutdelningen av Sportklubbens ordförande **Lars Bladh**, Vykp.

Då de två duktigaste deltagarna råkat samla lika många

SÖ

Lokalred: Ivar Rohdin

Fotoklubsmedlem för alltid

I samband med att **Sven Tegelberg** på F92 nyligen pensionerades och lämnade fabriken visade Fotoklubben honom en unik uppskattning. Han tilldelades ett ständigt medlemskap i klubben — det första i dess historia.

Sven Tegelberg har tillhört klubben sedan den kom till. Han är framförallt en skicklig naturfotograf och har med motiv från skog och mark deltagit i många tävlingar med lyckat resultat.

KV:s vitala verkstadsklubb 50 år

Clackarna i taket blev det när Kabelverkets i Älvsjö verkstadsklubb firade sitt 50-årsjubileum med stor fest för de ca 450 medlemmarna den 16 mars på hotell Malmen i Stockholm.

Inom ramen för denna vitala verkstadsklubb, som i dag bl. a. kan skryta med att vara en av Stockholms aktivaste när det gäller studieverksamhet, har det naturligtvis hänt en hel del och lagom till högtidsdagen har dess tidigare ordförande (1953—57), **Arvid Edman**, påpassligt tecknat ner dess historia. Skriften är en intressant och roande läsning även för dem som inte har anknytning till klubben och här saxar vi en del ur innehållet.

Tillkomsten

Den 14 januari 1918, en kullen vinterdag under världskrigets sista rasande år, samlades en del arbetskamrater på Kafé Kiruna i Älvsjö och bildade verkstadsklubben.

AB Stockholms Telefon ägde i början av detta sekel det privata telefonnätet i Stockholm med omnejd. Men lika omöjligt som det under första världskriget var att skaffa fram potatis, bröd och tobak, lika svårt var det att få tag i kabel. Därför satte firman igång ett eget kabelverk den 1 juli 1916. År 1921 övertog L M Ericsson kabelverket.

Driften vid KV hade pågått i drygt ett år när arbetarna ansåg tiden vara mogen för att grunda en egen verkstadsklubb. Initiativtagare var de för många KV:are välkända **Ernst Andersson**, ("Fräsar-Anders") och **Arvid Zetterling**.

Själva idén med att bilda lokala enheter av fackförbunden var då ingalunda ny. Redan 1881 bildades nämligen den första verkstadsklubben och uppgiften var att regelbundet samla de på arbetsplatsen anställda arbetarna för att dryfta gemensamma problem, som löner, arbetstider och kontroverser med arbetsledning.

Än i dag är dessa de viktigaste uppgifterna. Vad som främst kommit till är att verkstadsklubben numera också organiserar och bedriver studier och information för medlemmarna, speciellt i fackliga och sociala ämnen.

Konflikter och löneförhandlingar

Vid avtalsuppgörelserna kan man säga att den mänskliga arbetskraften är en handelsvara som den ena parten vill köpa så

billigt som möjligt och den andra få ett så högt pris som överhuvudtaget går. Det är klart att vissa meningsskiljaktigheter då kan uppstå med intensiva förhandlingar och även konflikter som följd.

KV:s verkstadsklubb har under sin femtioåriga tillvaro fått träda i aktion vid såväl riksomfattande som lokala konflikter.

Särskilt på 20-talet var det hårda bandage mellan arbetsgivare och arbetstagare över hela landet. Då rådde depression, och arbetslöshetsarméerna bara växte och växte. Arbetsgivarna ville sänka lönerna för att ha någon chans att avsätta sina produkter i det kärva ekonomiska klimatet. Vid första lönesänkingsbudet år 1922 gick arbetarna med på kraven — folk var vid det laget beredda att sälja sin arbetskraft hur billigt som helst, bara de kunde få ihop till ett mål mat.

I slutet av 1922 började läget ljusna på arbetsmarknaden. Men trots detta smög sig arbetsgivarna år 1923 ut på krigsstigen igen. Arbetarna blev då vad man brukar kalla "ärligt förbannade" och krävde 15 % löneförhöjning. Resultat: någon löneförhöjning blev det inte heller lönesänkning. Förtjänsten för de högst betalda yrkesarbetarna var fortfarande bara 94 öre i timmen och arbetstiden 8½ tim. plus en timmes matrast på vardagar och 5½ tim. utan matrast på lördagar.

År 1925 lockoutade arbetsgivarna 130 000 arbetare över hela landet och stridsäpplet var detsamma: lönereduceringar. Arbetarna svarade med att strejka. Efter några veckor togs dock arbetet upp på nytt sedan parterna kommit överens om ett statligt medlingsförslag, där arbetarna fick vidkännas ett löneavdrag på 4 % på timlönerna och 6 % på ackordén. Detta var det sista avtalet med lönereduceringar.

Hygien och hälsovård

Hygien- och hälsovårdsförhållandena var, sett med dagens ögon, miserabla, under kabelverkets första år. I verkstadslokalen fanns inget w. c. och inget dricksvatten. De som önskade släcka sin törst fick göra det vid en vattenpost ute på gården. (Trängseln där lär ha varit särskilt stor på måndagarna, den speciella törstdagen. . .). Råttorna sprang härs och tvärs över verkstadsgolvet och det var bland arbetarna en omtyckt

sport att sparka till de objudna gästerna, när de blev alltför närstående.

Efter framställningar av bl. a. verkstadsklubbens styrelserepresentanter, skyddsombud och ledamöter i företagsnämnden har det efter hand kommit till goda tvättmöjligheter, fotvaskar, duschar i omklädningsrummen, tvättpulver, fria handdukar, bas-

forts. på nästa sida

Arvid Edman, författaren av jubileumsskriften.

Fr. v. betraktar Metals ordf. Ake Nilsson, Arvid Edman, Gustav Nilsson, Karl-Erik Eriksson, disp. Nils Eklöv och Knut Johansson när klubbordf. håller ett (symboliskt ungt?) lejon i sin hand.

Verkstadsklubbens nuvarande ordf. Christer Lindqvist (t. v.) mottar en tavla med motiv från KV ur Nils Jonssons hand. Fr. v. disp. Nils Eklöv, Silva Lindqvist, Hillevi Andersson och Sven Lindberg.

Glada medlemmar i verkstadsklubben på jubileumsfest. Fr. v. Göran Östlund, Bill Westin, Martin Nordström, Carita Westin och Eija-Liisa Vesa.

Kvalitets-kaffe på 39:an

På Valborgsmässoafton blev det en riktig kvalitets-fest på HF/Vt 39.

Alla som där har med monteringen av fjädergrupper att göra har medverkat till att dessa fått en ovanligt hög och jämn kvalitet under de sista två månaderna. Och nu ville avdelningsingenjören **Gustav Tunberg** och bolaget visa sin uppskattning genom att bjuda på kaffe och frukttårta. Det var första gången något sådant hänt i HF:s historia.

En kaffevagn rullades runt till de femtital fjädergruppsflickorna. Vid sina arbetsbord njöt de av tårten och kaffetårten och kunde samtidigt beskåda den stora tavla som hänger ner från

taket och på vilken avdelningens sammanlagda kvalitetsresultat har redovisats varje månad de senaste åren.

Tavlan är indelad i tre avlångta fält — ett rött, ett gult och ett grönt. Gränsen mellan det gula och det gröna fältet är ett uppsatt kvalitetsmål och det har man klarat med god marginal det sista kvartalet. Under mars var kassationen så låg som 5 fjädergrupper per 1 000.

— Gott kaffe, härlig tårta och trevlig uppmuntran det här, tyckte **Lisa Svensson**, **Saija Tallopoika** och deras duktiga arbetskamrater som får kvalitetskurvan att peka alltmer uppåt...

SCHACK

Som vanligt när sommaren närmar sig avstannar schacklivet på LME, vilket betyder att vi åter har ett schackår bakom oss.

Summeriskt om året kan säjas att utbytet med andra klubbar varit normalt medan däremot antalet deltagare i de olika turneringarna ökat något. Totalt blev antalet jämt 100.

Den isländske spelaren **H. Jonsson** som under vårsäsongen deltog i några tävlingar gick segrande fram med sitt teoretiskt talangfulla och beräknande spel.

Schackkursen har nu pågått i tre terminer. Nästa år kommer spelöppningarna att behandlas. Kursdeltagarna har hittills gjort överraskande stora framsteg i det ädla spelet.

Bortamatchen mot Hägersten gick som väntat — vinstgivande för hemmalaget. De 40 LME-spelarna tog sammanlagt 12½ poäng. En liten tröst var dock att vi klarade hem 6 poäng vid de nio sista borden. **G. Strömberg** och **O. de Bachlin** delade poängen med sina motståndare. Full poäng togs av **V. Piirand**, **S. Nilsson**, **G. Pettersson**, **A. Svensson** och **R. Dahlblom**. Hägersten erövrade därmed första inteckningen i det av LME uppsatta vandringspriset.

En lärorik bortamatch utkämpades även mot Schack 27 K. Det var en dubbelrondig tio-

mann blixtmatch där hemmalaget noterade en storseger med siffrorna 136—64.

I februari spelades en liknande blixtmatch mot Hägersten som blev en otroligt spännande uppgörelse. Före sista rondan ledde Hägersten med 90,5—89,5. LME-spelarna kände stundens allvar och lyckades med sitt målmedvetna spel i slutronden ta hem matchen med 101—99. I LME-laget erövrade **H. Jonsson** 17,5, **H. Larsson** 13,5 och **B. Aginger** 11,5 poäng.

Årets sista match spelades mot Vattenfall. En rundvandring i verkets lokaler inledde besöket och i en paus senare på kvällen bjöd hemmalaget på förfriskningar. Tävlingarna började med en ¾-timmes match som vi vann med 6,5—3,5. Därefter spelades två dubbelrondiga 5-manna blixtmatcher. LME lag I segrade med 30—20. I LME-laget tog **H. Larsson** 8, **E. Wihlén** 6,5 och **H. Sundqvist** 6 poäng. Bäst var Vattenfalls **S. O. Johansson** med 9 poäng.

Vattenfalls lag II var mycket orutinerat och därför blev vår seger så stor som 41,4—8,5. Bästa LM-are blev **B. Lindsjö** och **L. Molin** som båda tog full poäng.

Årets Korp-Blixt blev en hård och jämn kamp som överraskande togs hem av LME, med Kommunala I på samma slutpoäng. Det inbördes mötet avgjorde slutplaceringen. Press-

KV:s vitala . . .

forts. från föreg. sida

tu och solarium. Nu finns också egen matsal och sjukavdelning.

Studieverksamheten

KV:s verkstadsklubb är som sagt en av de mest aktiva i Stockholm när det gäller studieverksamhet. Men så har det inte alltid varit. I början bedrevs undervisning och information i ganska blygsam skala, främst i form av föreläsningar i fackliga och allmänbildande ämnen. Man skaffade sig också ett eget lånebibliotek. Det skänktes sedermera till statsbiblioteket på grund av den låga lånefrekvensen.

Det var först i och med att avtalet om företagsnämnder undertecknades 1946 som studieverksamheten fick verklig fart. Då skulle verkstadsklubben utse sju ordinarie ledamöter och lika många suppleanter, och de måste vara väl insatta i fackliga och ekonomiska frågor för att full-

Ester Uddén och Maja Johansson 1947. Trotjänarinnan "Lilla Maja" arbetade vid KV tills hon var över 80 år.

gott kunna föra medlemmarnas talan.

Följden blev att verkstadsklubben ordnade egna studiecirklar och även skickade deltagare till utomstående kurser i dessa ämnen. Cirkelledarna t. ex. har i allmänhet gått igenom ABFs eller Metalltans kurser innan de själva undervisar vid företaget.

Och här några axplock ur KV:s rika studiecirkelprogram under det senaste decenniet: Arbetskydd lönar sig. Bland stadgar och paragrafer, Förhand-

lingar och avtal, Svenska förfinnar, Företagsekonomi, Facklig grundkurs, Ett alkoholfritt samhälle.

Människor man minns

Många av verkstadsklubbens medlemmar har blivit "kändisar" för KV:arna. Bland stöttepelarna i klubbens verksamhet kan vi nämna Ernst Andersson ("Fräsar-Anders"), Arvid Zetterling, **Tore Hellmark**, **Gustav Nilsson** ("Lång-Gurra"), **Tore Johansson** och Arvid Edman.

Och bland legendariska personligheter har vi **Lars Eriksson**, eller **Rör-Jerker** som kan kallas. När han började på morgonen stod mösskärmen rakt fram. Vartefter han jobbade, svettades och slet, vred sig mösskärmen, och när arbetet började lida mot sitt slut på dagen, hade skärmen vridit sig ett halvt varv och stod rätt ut i nacken. Iakttagare säger att det var onödigt att se på klockan när arbetet närmade sig slutet. Det såg dom på Jerkers mösskärm.

Det finns många av KV:s verkstadsklubbens aktiviteter un-

der dessa 50 år som vi ännu inte räknat upp, t. ex. klubben som mötes- och festarrangör, som affärsidkare, som medhjälpare i arbetskyddet och som ekonomisk bidragsgivare till sjuka medlemmar. Men någonstans måste vi sätta punkt — och här är punkten.

Kända KV:are, fr. v. Ernst Andersson ("Fräsar-Anders"), Emil Stenberg och Gustav Nilsson ("Lång-Gurra"). Bilden tagen -47.

byrå hamnade på tredje plats. I det segrande LME-laget tog **R. Fagerström** 12,5, **K. E. Sundberg** 10,5, **H. Larsson** 10 och **H. Sundqvist** 8 poäng. I lag II var **A. Pettersson** bäst med 5 poäng.

Klubbtävlingsresultat

Klubbmästerskapet	Poäng
L. Olsen (mästare)	8,5
H. Larsson	8
S. Uitti	8

Klass II	Poäng
P. Nordfors	8
T. Törnkvist	6,5
G. Lundqvist	5,5

KM i Blixt	Poäng
H. Larsson	21,5
E. Wihlén	19
B. Lindsjö	19
K. E. Sundberg	16,5
R. Strobl	16

Klass II	Poäng
G. Hemdal	8
P. Nordfors	7
G. Strömberg	6

Cupen	Poäng
E. Wihlén	8
P. Nordfors	7
R. Strobl	6
S. Oskarsson	6

Halvtimmes	Poäng
H. Jonsson	18
H. Larsson	15
R. Strobl	13,5
L. Olsen	13

LME-Blixten	Poäng
H. Jonsson	16
H. Larsson	12
E. Wihlén	11

Klass II	Poäng
G. Hemdal	7
G. Strömberg	6
N. Engström	4,5

BRIDGE

LME—BK firade sitt 20-årsjubileum med en trevlig fest på Medborgarhuset i Hägersten. Som hedersgäst var **Gunnar Olsson** från Stockholms Bridgeförbund inbjuden och under kvällens lopp överlämnade han förbundets standar till ordföranden **Bertil Franzon** och önskade oss lycka och framgång.

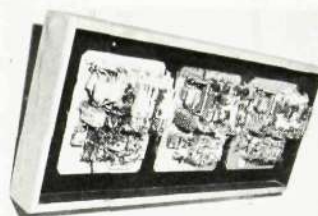
Årets Tylösand-vecka äger rum 12/8—17/8 i Sveriges Bridgeförbunds regi, men Stockholms Bridgeförbund har fått förtroendet att arrangera tävlingen. Liksom i alla andra sammanhang vid detta förbunds arrangemang är flertalet av den

nu riksberömda funktionärstaben från LME med.

Relief med reläer

I HF:s matsalar hänger nästan alltid konst upp till allmänt beskådande och som intresserade kan köpa genom Konstföreningen. Mycket ofta lyckas föreningen genom val av vad gemene man brukar kalla "konstig konst" få igång kontroversiella diskussioner kring matborden.

En "grej" som hängde på väggen för en tid sedan lockade nyfikna till närmare studium och mer eller mindre lustiga kommentarer. Det gällde **Stig Seléns** verk "Förvandling", vilken ses på bilden nedan. Det är en relief med reläer även kallad "Really relay relief" målad i olika färger. Kostnad: 2 000 kronor.

Korpskyttet:

Lika nära seger nu som 1967

Endast en poäng skilde L. M. Ericsson från seger i årets korporationsskytte på Stora Skuggan den 12 maj. De tre senaste åren har LME utkämpat en strid med Polisen om vem som skulle bli den förste att ta den tionde segern i dessa anrika tävlingar. De avhölls i år för 50:e gången. Vid de båda första av dessa tre tillfällen besegrade LME Polisen, men blev slaget första året av Handelsbanken och i fjol av Scania-Vabis (med två resp. en poäng). I år segrade Polisen och tog därmed sin tionde seger.

Segeypoängen blev 874 för polisens lag och LME erhöll alltså 873. Men detta räckte endast till tredje platsen, ty Stadsbyggnadskontoret belade andra platsen med samma poäng som LME. Högsta individuella resultatet går före vid särskild och Stadsbyggnadskontoret hade en 100-poängare. En av deras unga damer sköt 9 10-ettor och en 10:a. Det var dagens vackraste träffbild.

LME innehade ledningen under större delen av dagen tätt följt och ibland avlöst av Polisen. Utgången var oviss in i det sista och lagpoängen förbättrades något för varje skjutlag som varit i elden. När någon höjning inte kunde noteras för LME-skyttarna i sista skjutlaget var saken klar: Polisen hade

forts. på nästa sida

Vet ni vad ordet TELEFON egentligen betyder ?

Har ni tänkt på vad de ord som ni använder dagligen egentligen betyder och varifrån dessa har kommit. Några sådana använda inom vår verksamhet ska här förklaras och dess etymologi undersökas. (Etymologi = läran om ords ursprung och betydelse; av grekiska *etymon* = sann och *logos* = lära). Detta sker enklast genom att ordet delas upp i sina morfem (morfem är grekiska och betyder del eller kropp och är den minsta betydelsebärande delen av ett ord).

Låt oss börja med ett för oss vanligt ord nämligen *telefon*. Det har sin grund i grekiskans *telé* = fjärran och *foné* = röst, ljud; dvs. "röst från fjärran". I orden telegraf, telegram kommer graf från grek. *grafein* = skriva resp. gram från gramma = skrivtecken. I många ord ingår som del någon form av ordet *elektricitet*. Det kommer från grek. elektron som egentligen betyder bärnsten. Man får nämligen elektricitet genom att gnida bärnsten.

I många automatiska apparater ingår t. ex. reläer, mot-

stånd (resistanser), spolar (induktanser), kondensatorer (kapacitanser), transformatorer och numera ofta transistorer. Låt oss se närmare på dessa ord.

Automatisk kommer från grek. *automatos* = som rör sig själv; av *auto* = själv och *matos* = röra.

Apparat från lat. *apparatus* = tillordning, anordning.

Ordet *relä* kommer från franskans *relais* = hästombyte och i överförd betydelse lämnas över, överföra.

Resistans kommer från en form av lat. *resistere* = stå kvar, göra motstånd.

Ordet *induktans* kommer från lat. *inducere* = leda, föra in av in = in och *duc* = leda.

Kapacitans har sitt ursprung i lat. *capax* = rymlig, mottaglig och härav *capacite* = förmåga att upptaga (här: nämligen elektrisk laddning).

Transformator från lat. *transformare* av *trans* = över, till andra sidan och *forma* = form; dvs. omforma.

Transistor är en sammandragning av orden *trans(fer)* och *(res)istor* av lat. *trans* = över, *fer* av *ferre* = bära,

föra och *resistor* = motstånd (se ovan).

Andra ord på *trans-* är *transmission*, som är bildat av *trans* (se ovan) och *mission* av lat. *missio* = sändning.

Ordet *frekvens* kommer från lat. *frequens* = talrik, ofta förekommande.

De flesta av oss är verkamma på fabrik eller kontor.

Ordet *fabrik* förefaller ursvenskt men det har sin grund i latinets *fabricara* = förfärdiga, som i sin tur är bildat av *faber* = hantverkare.

Kontor är en försvenskad form av franskans *comptoir*; en avledning av *compter* = räkna (räknerum).

På bl. a. *laboratorier* (av lat. *labor* = arbete; *laboratorium* = plats där man arbetar!) finns *ingenjörer*. Detta ord kommer från franskans *ingenieur* med ursprunglig betydelse: byggare av krigsmaskiner.

Vi ser nu fram mot sommaren och därmed vår semester, som kanske borde vara längre, ty ordet *semester* kommer från lat. *semestris*; av *sem*, en form av *sex* = 6 och *mensis* = månad; dvs. något som varar sex månader!

C. J. G.

För ro skull...

Tävlingstiden för pristävlingen om ordspråk i nummer 4 av Kontakten är förlängd till den 15 juli. Anledningen är att numret kom ut i senaste laget för att alla duktiga problemlösare skulle få en chans att vinna 50, 35 eller 25 kronor. Märk kuvertet "ordspråk".

Lika nära . . .

Jorts, från föreg. sida

Bäst bland LM:arna lyckades pensionären Gunnar Franzén, f.d. HF/Vt 25. Han kom trea i korpsskyttets veteranklass.

segrat! Den relativt nya skytte-korporationen Stadsbyggnads-kontoret fick i de senaste skjut-lagen in några toppresultat, ut-över sin 100-poängare, varige-nom de gick förbi LME. Som plåster på såren erhöLL dock LME inteckningar i de tre vand-ringspris det utöver huvudpriset tävlas om. Polisens vandring-pris erövrade LME för tredje gången och därmed för alltid.

Bäst bland LM:arna lyckades folkpensionären Gunnar Fran-zén, som för två år sedan slutade sin anställning på Vt 25. Trots sina 69 år är han en myc-ket säker skytt. Fick nu 99 po-äng med en 9:a i 3:e skottet en-ligt egen utsago. En god skytt vet vilka skott som träffar var! Gunnar Franzén är en av de mest kända skyttarna i Svenska Dagbladets riksskjutning på hemortens banor. I år fick han 247 poäng av de 250 möjliga medförande en tredje placering i veteranklassen. I fjol segrade han i samma klass, även då med 247 poäng. Otaliga är de gång-er säkre Gunnar Franzén haft över 247 poäng i denna krävande och spännande tävling. I år deltog 17 500 skyttar över hela landet.

Näst bäst lyckades Hans Wal-langer på XKe. Med sina 98 poäng var han särklassig bland LME:s 2:a klassare. Wallanger är en naturskytt av stora mått. I år hade han haft tid att träningskjuta endast en gång och tävlingen var för hans del den första för året. Med god trän-ing skulle här Gunnar Fran-zén få en hård motståndare i liggande skytte.

Näst-näst bäst får man säga att LME:s pistolskytt Åke Waernlund, HF/Dhob, lyckades. Starkt av honom att, trots rela-

tivt liten träning med geväret skjuta 98 poäng. Det resultera-de honom en framskjuten plats i klass 3. Gode Åke lider inte av dåliga tävlingsnervor. De har han tränat i många stora pistol-tävlingar inte minst i den årliga skjutningen på hemortens banor, där han börjar bli ett parallell-fall till Gunnar Franzén i fråga om årliga tätplaceringar, fastän det nu är fråga om pistol.

Även LME:s damer bidrog till lagpoängen. Fru Vida Ra-don, HF/Vt 36, gick in i laget med 96 poäng. Under tränings-skjutningarna visade hon en enastående säkerhet och sköt förnämliga träffbilder och re-sultat, både 98 och 99. Hon har alla förutsättningar att skjuta 100 poäng, och håller intresset i sig kommer detta att äga rum bland annat vid nästa korporations-skjutning i maj 1969. Fru Radon kommer från Jugosla-vien där hon lärde sig skjuta. Hon har varit i Sverige och vid LME några år och trivs ut-märkt bland LM-are och kanske särskilt bland LM-skyttar.

Många av LM:s skyttar i de högre skjutklasserna sköt då-ligt. Endast L. Gustavsson, HF/Vt 15, K. E. Danielsson, MIB, och S. Tylebo, HF/Vt 13, får överbetyg. De sköt 98, 97 och 97 resp. Tyvärr misslyckades allt för många i den eljest så starka 2:a klassen. Över 30 LM:are sköt i den klassen och redan 3:e man är nere på 92 poäng, vilket är sämre än det brukar vara. Erkänns skall dock att det inte är så lätt att med ett lånat vapen, som andra ställt in siktmedlen på så att det passar dem, med tre prov-skott komma underfund med hur siktmedlen ska vara inställda för att träffbildens tyngd-punkt skall ligga i 10-ettan.

In i det sista var det, som tid-gigare nämnts, ovisst vem som skulle ta hem segern. LM-skyt-tarna hoppades i det längsta att skytteankaret John Sundberg, X/Kd, skulle dyka upp. Men han var förhindrad av tävlings-arrangörskap för en internati-onell tävling i sportsskytte. Hade olympiaskytten, världsmästaren m. m. ställt upp i korporations-tävlingen hade nog LME tagit den tionde segern före Polisen.

Resultat

Klass 1	poäng
1. Vida Radon*	Vt 36 96
2. Sigröd Karlsson	Xts 94
3. Betty Weild	Pv 91
4. Gunnar Johansson	Vt 15 88
5. Inger Medin	Xts 75

Klass 2

1. H. Wallanger*	X/Ke 98
2. L. Kennerö*	X/Bv 95
3. B. Tiberg	X/Nm 92
4. E. Eriksson	X/Kb 92
5. G. Axelsson	X/Sh 91

KCM i Stockholms-terrängen

Mästerskapen i terränglöpning arrangerades i år av HF i ett ännu orört område i Segeltorp. Svårigheterna att finna tävlings-platser i närheten av Stockholm blir större år från år och man får söka sig allt längre bort för att finna lämplig terräng för denna form av idrott.

Banan gick i lätt terräng men av regnet som strömmat ner den senaste tiden blev den rätt tungsprungen och satte de täv-landes kondition på hårda prov.

Tävlingsdagen var kanske inte så väl vald då ett flertal stora civila arrangemang lockade många från våra mästerskap, bl. a. 10-mila orienteringen och SM i terränglöpning. Deltagar-antalet var trots detta gott även om man önskat få se flera före-tag representerade.

Vinnare bland damerna, som löpte 1 000 meter, blev Öster-sundsfliskan Lena Wikström och i seniorklassen HF:s nytil-lskott Jerker Axelsson, mera känd som svensk juniormästare i orientering år 1966.

Segern bland Y. oldboys gick till Norrköpings Lars Åke An-dersson och Bosse Wadman, HF, var helt överlägsen i den dåligt besatta juniorklassen. Bland motionärerna, som inte sprang för KCM, segrade Roger Bergman, KV.

Lagtävlingen för 3-mannalag (två man från korta banan och en från långa) hemfördes av HF lag I.

6. R. Balaceanu	X/En	91
7. A. Ohlsson	T/Kf	91
8. T. Lepik	T/Kk	90
9. P.-E. Lindqvist	T/Fb	90

Klass 3

1. Å. Waernlund*	Dho	98
2. B. Andersson*	X/Ke	96
3. F. Karlsson*	T/Fg	96
4. A. Färjh	X/Ke	95
5. R. Wännman	X/Aj	93
6. B. Ericsson	T/Ka	93

Klass Vet.

1. G. Franzén*	Vt 25	99
2. A. Wannbäck	Vp	91
3. G. Alexandersson	Vt 19	90
4. E. Nordin	Bvi	87
5. L. Segerman	Vt 16	85
6. J. Sidh	X/ls	85

Klass 4 och 5

1. L. Gustavsson*	Vt 15	98
2. K.E. Danielsson*	M1/B	97
3. S. Tylebo	Vt 13	97
4. T. Pahlman	T/Kr	96
5. I. Book	Vt 17	95
6. K.B. Olsbro	Xr	95
7. I. Nordberg	X/St	95

* Ingår i laget.

K.B.O.

Koncernmästarinnan i terräng Lena Wikström, ÖS.

Resultat

Damer 1 000 m

1) Lena Wikström, ÖS (KCM)	4.33
2) Anna Lena Karlsson, IN	4.51
3) Vivi Ann Jaktlund, HF	5.09

Seniorer 3 000 m

1) Jerker Axelsson, HF (KCM)	11.32
2) Elis Saarenala, SKV/S	12.26
3) Lars-Erik Andersson, HF	12.40

Yngre oldboys 3 000 m

1) Lars-Åke Andersson, IN (KCM)	12.37
2) Rauno Risto, Rifa/S	13.00
3) Valter Bome, HF	13.45

Äldre oldboys 2 000 m

1) Svante Söderholm, HF (KCM)	9.07
2) Einar Karlsson, HF	9.23
3) Rolf Ordell, Rifa/S	9.30

Juniorer 2 000 m

1) Bo Wadman, HF (KCM)	7.48
2) Jussi Lahti, KV	9.30
3) Thomas Kerovirta, KV	10.19

Motionsklass (ej KCM) 2 000 m

1) Roger Bergman, KV	8.44
2) Sven Bengtsson, HF	8.51
3) Jan Corin, HF	8.56

Lagtävlingen (3-mannalag)

1) HF lag I (KCM)	32.00
2) HF lag II	36.24
3) Rifa/S	36.33

Segraren i yngre oldboys Lars-Åke Andersson, IN.

Dir. Malte Patricks (t. v.) ger silverplaketten till Ernst Bodström, HF/Dh. Glada vittnen är fr. v. Aina Karlsson, Ls, och Ellen Ahrent, Dhs.

LME:s meste "fraktare" silver-plakettör

Ernst Bodström, HF/Dh, blev silverplakettör den 31 maj. Han är säkerligen L M Ericssons meste "fraktare". I det gamet har han nämligen varit aktiv under hela sitt yrkesverksamma liv, dvs. alltifrån det han förjämmt ett halvsekel sedan — 1918 — anställdes på bolagets speditonsavdelning.

— Redan på den tiden hade LME en världsomfattande export och det mesta godset fraktades per båt, berättar han bl. a. Men i dag går ju en hel del med flyg.

Omkring 1930 blev Bodström föreståndare för moderbolagets speditonsavdelning som vid sidan av orderkontoret och en försäljningsavdelning lydde under det s. k. allmänna affärskontoret. Och i början av 50-talet avancerade han till chef för hela det kontoret.

Efter pensionen 1964 har Bodström bl. a. varit LME:s representant i Sveriges Sjöbefraktarråd och Exportföreningens Handelsdokumentkommitté. Han har för övrigt varit engagerad i HF:s hemvärn sedan 1940.

Som fraktare har Bodström naturligtvis inte själv behövt flytta LME:s produkter från dörr till dörr. Men han har fått delta i hela planeringen kring transporter och bl. a. medverkat vid orderutskrivning, registrering av packgod, avrop till främmande leverantörer, licens- och försäkringsberäkningar, statistik, reklamationer m. m.

Ernst Bodströms yrke har också blivit hans hobby och den kombinationen har gjort att han fått en sällsynt god överblick över hela jordens sjöfart. På världskartan på väggen bakom arbetsbordet kan han peka ut de flesta större och mindre trader.

I pension

■ **Britta Albihn**, Dfes, gick i pension den sista maj. Hon kom till L M Ericsson år 1931 som korrespondent på dåvarande LME:s försäljningsaktiebolag. Där var hon kvar tills 1949 då hon erhöll ett stipendium av företaget för språkstudier i Spanien. Efter hemkomsten har frk Albihn varit sekreterare och utlandskorrespondent på ett par olika direktionsavdelningar, de senaste åren på europaförsäljningen. Guld fick hon 1965.

■ **Anna-Lisa Almström**, KV, började som kontorist på inköpsavdelningen den 16 juli 1930 och har sedan dess sysslat med olika kontorsgöromål fram till pensioneringen i maj. Under senare år upprätthöll fru Almström en korrespondenttjänst på expeditionen för utlandsfakturering. Guldmedalj fick hon 1964.

■ **Erik Eriksson**, Vbt, pensionerades den sista maj. Han anställdes 1929 som förman på Vt 17. Sju år senare fick han samma syssla på Vt 27. Han utnämndes till verkmästare 1958. År 1966 blev han operationskortsberedare på Vbt. Guld fick Erik Eriksson 1966.

■ **Sven Hellström**, Vt 11, pensionerades den 5 april. Han började på L M Ericsson år 1937 och kom då till Vt 11, vilken avdelning han alltså varit trogen sedan dess. Där har han varit verksam som maskinarbetare, slipare och gjutgodrensare.

Guldmedalj fick Sven Hellström år 1966.

■ **Karin Holmström**, Vt 39, pensionerades den 26 april. Hon anställdes första gången vid LME som lindarska år 1925. Efter ett sexårigt uppehåll kom hon tillbaka till bolaget år 1937 och fick samma arbete. När lindningen omkring 1945 flyttade till Katrineholm kom Karin Holmström över till Vt 39 där hon bl. a. varit hopsättare. Guld fick hon 1963.

■ **Arvid Sjöberg**, TVki, anställdes 1929 som ingenjör på LME:s dotterbolag Svenska Radioaktiebolaget. Efter 27 år började han som kontrollingenjör på Tellusverkstaden, vilken befattning han hade fram till pensionen den 31 maj. Guld fick han 1962.

■ **Allan Östlund**, K 39, har tjänstgjort på en och samma avdelning under sin LME-tid. De senaste tiotal åren har han arbetat som tillverkningskontrollant på Vt 39 och innan dess var han förman och uppsättare på denna avdelning.

Allan Östlund anställdes 1926, guldmedaljerades 1962 och pensionerades den sista april i år.

Erik Eriksson, Vbt, vid sitt arbetsbord.

Sven Hellström, Vt 11, avtackas av verkstadschefen Sture Edsman (t. h.). I mitten verkmästare Henrik Friberg, Vt 11.

Karin Holmström, Vt 39, ser på minnesalbumet tillsammans med fr. v. verkmästare Karl Adamsson och förman Arne Nordström, båda Vt 39.

Allan Östlund, K 39, får blommor av övering. Torsten Wahlberg, DpT, (t. h.).

Anna-Lisa Almström, KV, uppskattas av arbetskamrater.

Födelsedagshyllningar

Bror Andersson, VH/MI/Bpp
Tyko Boman, AR/X/Iss
Rune Gunnilstam, HF/Vpm
John Hofverberg, HF/X/Zbp
Olle Näsholm, HF/Vt 19
Essi Sandström, HF/Vt 32
Ove Schoerner, HF/Dpuk
Valter Waltgren, BO/G/Geb

Annan vänlighet

Håkan Almström, HF/F 66
Erik Eriksson, f. d. HF/Vbt
Gustav Jacobsson, HF/Dpb
Ingvar Knutsson, HF/X/Enh
Jan Sterner, AR/Fof

Vänligt deltagande

vid vår faders, **Gustav Andersson**, f. d. HF/Vt 11, bortgång

Barnen

vid min makes, **Sven Engdahl**, f. d. HF/Vt 39, bortgång

Elin Engdahl

vid min makas och min moders, **Irma Jonsson**, HF/Vp, bortgång

Alvar och Inger

vid min makes och vår faders, **Assar Nordberg**, HF/Vp, bortgång

Gerd, Birgitta och Kristina

Gästhemmet invigt och pressvisat

L M Ericsson arrangerade under maj månad en pressvisning av sitt nya gästhem (International Guest Center) beläget nära Huvudfabriken i Midsommarkransen. Det är byggt för att ge tillfällig bostad åt de teletekniker från olika delar av världen, som varje år inbjuds för att studera L M Ericssons teknik, system och produkter.

Byggnaden är tre våningar hög och innehåller 57 sovrum på ca 16 kvadratmeter, tre kök, ett flertal TV- och klubb- rum, bordtennishall, dusch till varje rum, bastu, tvättstuga och individuella förvaringsutrymmen. I varje rum finns bl. a. radio, telefon och elektrisk väckarklocka. Byggnadskostnad inkl. inredning ca 2,2 milj. kronor.

Sedan 1961, när L M Ericsson organiserade en speciell sektion inom sin utbildningsavdelning för att handha undervisning och utbildning av inbjudna utländska teletekniker, har ca 800 studerande från ett 70-tal länder kommit till Stockholm för att genomgå kurser på bolagets bekostnad. I år beräknas 150 studerande, däribland två kvinnliga ingenjörer, komma att delta i utbildningen i Stockholm.

De studerande är i allmänhet anställda av telefonförvaltningar, som hör till L M Ericssons kunder. De har valts ut av sina arbetsgivare för att tillbringa från två veckor till ett och ett halvt år i Stockholm för studier av bolagets telefonsystem och teknik. I genomsnitt varar deras vistelse här tre till fyra månader.

En del av de studerande kommer från L M Ericssons utländska dotterbolag, en del med bidrag från SIDA, the Swedish International Development Authority. Gästernas ålder ligger i de flesta fall mellan 20 och 40 år.

I allmänhet betalas resekostnaderna till och från Stockholm för kursdeltagarna av kunden, medan L M Ericsson övertar alla övriga kostnader i samband med utbildningen. Utöver inkvarteringen i bolagets "Guest Center" och fri lunch under arbetsdagarna får de studerande också bidrag till övriga måltider och smärre utgifter. Alla utländska studerande är kollektivt sjukförsäkrade.

Ing. Michel El-Khazen från Sibli i Libanon får besök av Mohamed Kennou från Sfax, Tunisien.

Entrén till L M Ericssons gästhem "International Guest Center", som nu tagit emot sina första utländska studerande.

Gästhemmets kök tillfredsställer högt ställda krav på såväl inredning som utrymme. Under matlagning ses ing. Jerry Rudnik, Warszawa, Polen, tekniker Fatai Ademola Bakare, Lagos, Nigeria och vid bordet sitter fr.h. ing. Luis E. Andrade-Bajana, Guayaquil, Ecuador, ing. Carlos Eduardo Ramirez, Bogotá, Colombia samt ing. Carlos Pérez-Rizzo även han från Guayaquil i Ecuador.

